СУДОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

ЮРЧИШИН Віталій Дмитрович - завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент

https://orcid.org/0000-0003-2100-3967

УДК 341.45:343.148

DOI: https://doi.org/10.71404/NP.2025.1.31

У статті досліджуються окремі аспекти судово-експертного забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду. Зазначається, що Римський статут як основний документ у діяльності Міжнародного кримінального суду регулює питання його судово-експертного забезпечення. Експертам поряд із захисниками, свідками та іншими особами, присутність яких в місці перебування МКС є обов'язковою, забезпечується такий статус, який є необхідним для належного функціонування Суду відповідно до Угоди про привілеї та імунітети Суду. У статті вказується, що за загальним правилом проведення судової експертизи на запит Суду забезпечують органи запитуваної держави у відповідності до внутрішнього процесуального законодавства та у присутності представника Офісу Прокурора, якщо про це вказується у запиті. Запит про проведення судової експертизи передається у письмовому вигляді запитуваній державі.

Робиться висновок, що експертизи, проведені при підготовці і проведенні судових розглядів у МКС, дозволяють удосконалити ряд існуючих методик судово-експертних досліджень. Крім того, багато нових експертних методик пройшли апробацію в «польових» умовах. Це стосується головним чином комп'ютерно-технічних, судово-медичних, балістичних та вибухо-технічних експертиз. Досвід судово-експертного забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду може стати в нагоді як при розслідуванні інших справ, так і в практиці національного кримінального судочинства на сучасному етапі розвитку нашої країни, особливо в умовах повномасштабного вторгнення.

Ключові слова: Міжнародний кримінальний суд, Офіс Прокурора, Римський статут Міжнародного кримінального суду, судовий експерт, докази.

Постановка проблеми

Початок повномасштабного військового вторгнення російської федерації в Україну спровокував нові дискусії на тему ратифікації Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду, особливостей співробітництва України з МКС, його юрисдикції та можливостей притягнення до відповідальності країни-агресора за допомогою МКС за злочин геноциду, злочини проти людяності, воєнні злочини та злочин агресії. 3 травня 2022 р. Верховна Рада України ухвалила проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом. КПК доповнився новим розділом IX-2 «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом», яким передбачається обсяг і процесуальний порядок такого співробітництва [1]. По суті, з цього моменту національні правоохоронні органи розпочали співробітництво із міжнародним органом щодо розслідування злочи-

нів рф, вчинених в період повномасштабного вторгнення в Україну.

Окрім законодавчих змін, які визначають особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану, особливої актуальності, на наше переконання, набуває дослідження питання судово-експертного забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду. Враховуючи кількість вчинених рф злочинів на території України та їх особливо жорстокий характер, вбачається за необхідне здійснити науковий пошук стосовно ролі судових експертів у процесі діяльності МКС та щодо розслідування і документування злочинів рф, вчинених в період повномасштабного вторгнення в Україну. Щодо статистичних даних, які свідчать про актуальність обраної тематики, варто зазначити, що станом на 21. лютого 2025 р. в Україні зареєстровано 157129 злочинів агресії та воєнних злочинів, вчинених росіянами від початку повномасштабного вторгнення, де по вказаних злочинах було повідомлено про підозру 735 росіянам [2]. До того ж, Офіс Прокурора МКС проводить незалежні та безсторонні попередні експертизи, розслідування та кримінальне переслідування злочину геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів та злочину агресії. З 2003 року Офіс проводить розслідування в різних ситуаціях в межах юрисдикції МКС, а саме в Уганді; Демократична Республіка Конго; Дарфур, Судан; Центральноафриканська Республіка; Кенія; Лівія; Кот-д'Івуар; Малі; Грузія, Бурунді, Бангладеш/М'янма, Афганістан та Україна. Офіс також наразі проводить попередні експертизи щодо ситуації в Болівії; Колумбія; Гвінея; Філіппіни; і Венесуели (I і II), в той час як ситуація в Палестині очікує судового рішення [3]. Водночас, особи, які вчинили воєнні злочини мають постати не тільки перед національними судовими органами, але й міжнародним трибуналом – МКС. Їх злочини мають бути засуджені всім світом задля досягнення мети притягнення їх до кримінальної відповідальності, а також здійснення виховного впливу на суспільство.

Стан наукової розробки

У доктрині міжнародного права аналізу окремих поблем діяльності та організації роботи Міжнародного кримінального суду торкалися чимало науковців, серед яких варто виокремити праці Г. Боаса, М.В. Буроменського, М.М. Гнатовського, В.В. Гутника, А.О. Кориневича, А. Касеззе, У. Шабаса та ін. Однак, безпосередньо проблеми судово-експертного забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду, не отримували належного висвітлення як у вітчизняній, так і в зарубіжній науковій літературі. У цій статті автором зроблена спроба привернути увагу на особливості судово-експертного забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду.

Мета цієї статті полягає у тому, щоб на основі процедурних та організаційних норм проаналізувати роль судової експертизи у діяльності Міжнародного кримінального суду.

Виклад основного матеріалу дослідження

Римський статут як основний документ у діяльності Міжнародного кримінального суду регулює питання його судово-експертного забезпечення. Зокрема, Римським статутом закріплені посади, що передбачають наявність спеціальних знань. Так, Прокурор призначає консультантів з досвідом юридичної роботи із спеціальних питань, включаючи сексуальне насильство, гендерне насильство і насильство по відношенню до дітей, але не обмежується цими питаннями (п. 9 ст. 42). Суд може за виняткових обставин користуватися послугами спеціалістів, відряджених на безоплатній основі державами-учасниками, міжурядовими організаціями або неурядовими організаціями, для надання допомоги в роботі будь-якого з його органів. Прокурор має право прийняти будь-яку таку пропозицію від імені Канцелярії прокурора. Такий персонал, відряджений на безоплатній основі, приймається на роботу відповідно до основних принципів, що встановлюються Асамблеєю держав-учасників (п. 4 ст. 44). А Секретар формує в структурі Секретаріату групу з

надання допомоги потерпілим та свідкам. Ця група забезпечує заходи захисту і процедури безпеки, консультаційну та іншу відповідну допомогу свідкам, потерпілим, які з'являються до Суду, та іншим особам, яким загрожує небезпека внаслідок дачі ними показань. До складу групи входять експерти, які мають досвід роботи з питань, що належать до травм, в тому числі заподіяних внаслідок сексуального насильства (п. 6 ст. 43) [4].

Експертам поряд із захисниками, свідками та іншими особами, присутність яких в місці перебування Суду є обов'язковою, забезпечується такий статус, який є необхідним для належного функціонування Суду відповідно до Угоди про привілеї та імунітети Суду (п. 4 ст. 48). При наявності спеціального посвідчення, що видається Секретарем Суду, в якому вказується процесуальний статус експерта і термін, протягом якого він виконує свої функції (включаючи час перебування в дорозі), експерт користується наступними привілеями та імунітетами: a) імунітетом від особистого арешту або затримання й від вилучення особистого багажу; b) імунітетом від будь-якого судового процесу стосовно всього сказаного або написаного ними й усіх дій, здійснених ними й усіх дій, здійснених ними під час виконання доручень Суду, причому цей імунітет продовжує надаватися навіть після припинення виконання ними своїх функцій; c) недоторканістю документів, паперів і матеріалів у будь-якій формі, пов'язаних з виконанням доручень Суду; d) для цілей обміну інформацією із Судом – правом одержувати й надсилати з кур'єром або в запечатаних валізах папери й документи в будь-якій формі й матеріали, пов'язані з виконанням доручень Суду; e) звільненням від перевірки особистого багажу, якщо тільки немає серйозних підстав вважати, що в багажі знаходяться предмети, ввезення або вивезення яких заборонене законодавством або регламентоване карантинними правилами відповідної держави-учасниці; перевірка у такому випадку здійснюється у присутності відповідного експерта; f) тими самими пільгами стосовно обмежень на валюту й обмін грошей, які надаються представникам іноземних урядів, що перебувають в тимчасових службових відрядженнях; g) тими самими можливостями репатріації під час міжнародних криз, які надаються дипломатичним агентам відповідно до Віденської конвенції; h) звільненням від імміграційних обмежень або реєстрації іноземців стосовно виконання ними своїх функцій (ст. 21 Угоди про привілеї та імунітети Міжнародного кримінального суду). Суд уповноважений надати експерту, гарантію того, що він не буде підданий переслідуванню, взяттю під варту або будь-яким іншим обмеженням особистої свободи із сторони Суду відносно будьякої дії чи бездіяльності, які мали місце до відбуття ним із запитуваної Держави [5].

Право позбавлення привілеїв та імунітетів щодо судових експертів належить тому органу Суду, який запросив його в якості експерта.

Розслідування включає у себе допити осіб (підозрюваних, потерпілих, свідків, експертів тощо), і збір письмових доказів та інших матеріалів [6, с. 446]. Відповідно до ст. 54 (1)(c) Римського статуту, Прокурор МКС повинен приймати необхідні заходи щодо забезпечення ефективного розслідування та кримінального переслідування за злочини, які підпадають під юрисдикцію Суду. Розслідування ведеться на підставі плану розслідування, який розробляється об'єднаною групою з розслідування та включає в себе план збору доказів та план співробітництва [7]. Детально це питання не регламентується, однак передбачається, що до числа доказів відносяться і висновки експертів, на які поширюються правила належності і допустимості доказів.

За загальним правилом проведення судової експертизи на запит Суду забезпечують органи запитуваної держави у відповідності до внутрішнього процесуального законодавства та у присутності представника Офісу Прокурора, якщо про це вказується у запиті. Запит про проведення судової експертизи передається у письмовому вигляді запитуваній державі. У запиті зазначається його мета і правове обґрунтування; кількість обставин і фактів, що полегшують його виконання; інші відомості, необхідні за законодавством запитуваної держави для ви-

конання запиту; процедура, якої необхідно дотримуватися при виконанні запиту; особи, яким має бути дозволено бути присутнім при проведенні експертизи.

Запитувана держава має право провести консультації із Прокурором Суду, якщо запит містить недостатньо повну інформацію або його виконання може привести до порушення міжнародного зобов'язання держави, прийнятого до моменту приєднання до Статуту МКС. Після консультацій із Прокурором Суду держава має право відкласти виконання запиту, якщо це може перешкоджати проведенню в даній країні розслідування або судового розгляду. Тривалість відстрочки виконання визначається за згодою між державою і Прокурором МКС. Крім того, виконання запиту може бути відстрочено на час розгляду питання про підсудність справи Міжнародному кримінальному суду. Виконання запиту Суду про проведення судової експертизи здійснюється державою в порядку, встановленому її процесуальним законодавством. Такий порядок здійснюється у відповідності до Розділу IX-2 «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом», яким передбачається обсяг і процесуальний порядок такого співробітництва.

Прокурор Суду та співробітники його Офісу мають право бути присутніми при виконанні запиту. Згідно із загальним правилом, витрати по виконанню запитів несе держава, якій він спрямований, однак при необхідності витрати на проведення судової експертизи та переклад запиту на іншу мову, а так само витрати у зв'язку із поїздками і забезпеченням безпеки експертів покриваються МКС.

У штаті Канцелярії Прокурора в слідчому відділі є посада координатора судових експертиз (Forensic Coordinator). Суд має право приймати до свого штату судово-медичних експертів та судових експертів в галузі криміналістики. До штатних експертів Суду пред'являються певні вимоги відносно судово-експертної освіти, досвіду судово-експертної роботи, підвищення кваліфікації, наукових публікацій і знання офіційних робочих мов Суду (англійської або французької). До роботи Суду залучаються також судові експерти на безоплатній основі, чия діяльність зазвичай фінансується зацікавленими урядовими і неурядовими організаціями.

Залучення судових експертів до роботи Суду здійснюється на певний термін по можливості із дотриманням балансу за належністю до основних правових систем, світових регіонів, а також за статевою ознакою. При цьому раніше рекомендувалося залучення фахівців, включених до спеціального реєстру судових експертів, який вела Канцелярія Верховного комісара з прав людини ООН і в якому знаходилося близько 500 експертів. На сьогоднішній час створено новий реєстр судових експертів, ведення якого відповідно до п. 44 Регламенту МКС покладено на Секретаря Суду [8].

У свою чергу, у Офісі Прокурора ведеться список зовнішніх експертів (консультантів) в галузі міжнародного кримінального права, міжнародного кримінального процесу, міжнародного гуманітарного права, сексуального насильства, гендерного насильства та насильства по відношенню до дітей тощо. Будьякий фахівець у вказаних галузях має право подати свою кандидатуру для включення у цей список. Офіс Прокурора проводить щорічні зустрічі цих експертів для обміну досвідом та обговорення актуальних правових і методичних питань, що виникають в діяльності Суду. Станом на 26 червня 2024 р. реєстр судових експертів, акредитованих при МКС, включав 124 особи. В даний реєстр входять: судові психіатри, психологи, лінгвісти, експерти в галузі соціолінгвістики, судові медики, економісти, балісти, експерти в галузі інформатики, кіберзлочинності, судової комп'ютерно-технічної, документознавчої експертиз, експерти в галузі морської справи, експерти в галузі права, судоустрою та судочинства, військової справи, кримінології, політології (в тому числі в галузі геополітики і соціополітики), експерти з кримінального права, експерти в галузі поліцейської справи, експерти в галузі судово-експертної науки, репарацій, електронного забезпечення діяльності суду (e-Court) тощо [9].

За країнами експерти представлені наступним: Австралія, Австрія, Алжир, Бель-

гія, Великобританія, Греція, Ірландія, Італія, Іспанія, Камерун, Канада, Латвія, Малаві, Марокко, Німеччина, Нідерланди, Оман, Румунія, США, Туніс, Уганда, Франція.

Представники від України в даному реєстрі відсутні. Такий стан справ можна пояснити відсутністю досвіду участі вітчизняних експертів у міжнародних судово-експертних командах і комісіях та досить невеликою кількістю фахівців, які вільно володіють англійською або французькою мовами.

До реєстру експертів включаються фахівці, що мають диплом вузу і не менше 7 років стажу або 9 років експертного стажу за відсутності такого диплома; вільно володіють однією із робочих мов Суду – англійською або французькою. Заохочується внесення у список експертів-жінок. Експерт вноситься до реєстру на п'ять років і згодом за його бажанням може залишитися в ньому на той самий термін [10].

У разі звернення Суду до експерта із реєстру та його згоди працювати йому виплачується заробітна плата, яка відповідає заробітній платі співробітника міжнародної місії ООН рівня P4 (UN / ICC) (86 211 євро в рік). Крім того, при збільшенні навантаження виплачується компенсація у вигляді 40% надбавки від заробітної плати. Транспортні витрати, пов'язані із поїздками до МКС або до місця проведення експертиз, відшкодовуються повністю. У випадку залучення експерта на нетривалий час йому виплачується погодинна винагорода. Факт перебування в реєстрі не тягне за собою будь-якої винагороди.

В кінці червня 2004 р. Прокурор МКС Луїс Морено-Окампо оголосив про початок першого розслідування щодо злочинів, скоєних на території Демократичної Республіки Конго (ДРК) з 1 липня 2002 р., коли вступив в силу Римський статут. У справі по обвинуваченню конголезького лідера Томаса Лабанги були представлені висновки експертів, які проводили дослідження трупів загиблих під час збройного етнічного конфлікту у східній частині Конго протягом 2002-2003 р.р. Поряд із висновками щодо причин смерті та діагностики травм в Суд були представлені експертизи, згідно з якими до складу збройних угруповань Союзу конголезьких патріотів входили неповнолітні. Дані висновки експертів ґрунтувалися, в тому числі, і на використанні рентгенівських методів дослідження кісток рук і зубів юнаків, котрі надали у 2007 р. і 2008 р. показання про те, що протягом 2002-2003 р.р. вони були солдатами у віці 10-11 років [11].

Оскільки потрібно було переконатися у достовірності показань молодих людей, які зазнали травматичного впливу під час служби у військових підрозділах, по даній справі проводилося судово-психологічне дослідження показань потерпілих – колишніх малолітніх осіб. В якості експерта була запрошена Елізабет Шауер, директор організації Victim's Voice International. Вона проаналізувала показання свідків і потерпілих, дала психологічну оцінку поведінці допитаних і проконсультувала Суд щодо наявності впливу на психіку потерпілих, які пережили фізичні та психологічні страждання, що впливають на особливості дачі показань колишніми малолітніми солдатами.

Обвинувачення вдалося до такої експертизи у зв'язку із заявами сторони захисту про ненадійність і недостовірность показань допитаних свідків обвинувачення. Крім того, дитячий психолог науково обґрунтував психологічні аспекти заяв деяких свідків про нібито добровільне рішення стати солдатами. Е. Шауер у своєму висновку зазначила, що 27% дітей, що залишалися із бунтівниками більше місяця, перенесли посттравматичні стресові розлади, які суттєво впливають як на пам'ять підлітків, так і на їх здатність відтворювати у своїх показаннях окремі епізоди з минулого [12].

Особливості світогляду африканських підлітків, виховання поваги та підпорядкування старшим також вплинули на їх здатність давати показання проти колишніх лідерів. Ці аргументи були враховані Судом при оцінці показань свідків і потерпілих.

14 березня 2012 р Міжнародний кримінальний суд одноголосно визнав Томаса Лубангу винним у наборі і вербуванні дітей віком до 15 років до складу збройних сил та їх використанні для активної участі у бойових діях в період з 1 вересня 2002 р. по 13 серпня 2003 р.

У 2004 р. виникла необхідність розслідування серйозних злочинів проти гуманітарних прав в провінції Дарфур (Судан). Була створена міжнародна комісія з примирення та в якості судових експертів в роботі комісії брали участь члени аргентинської судово-експертної команди (Argentinian Forensic Team). Проводилися розслідування обставин збройного нападу на цивільне населення, а також фактів сексуального насильства по відношенню до жінок і неповнолітніх дівчат, допити потерпілих та свідків, ексгумації трупів з поховань, в тому числі групових.

22 травня 2007 р. Прокурор МКС оголосив про рішення розпочати розслідування у Центральноафриканській Республіці, де протягом 2002-2003 р.р. відбулися серйозні зіткнення між бунтівною опозицією і урядовими збройними силами. В ході зіткнень обидві сторони вчиняли злочини проти цивільного населення (вбивства і зґвалтування), будинки і магазини піддавалися пограбуванню. За час роботи МКС судово-медичні експерти неодноразово залучалися для ідентифікації осіб обвинувачених, які померли до арешту або до початку судового розгляду. Крім того, Суд неодноразово звертався за допомогою судових експертів у галузі комп'ютерно-технічної експертизи, економічних експертиз, криміналістичної експертизи аудіо- і відеозаписів, судової лінгвістики, судової психології та судової балістики.

У 2003 р. у складі апарату Суду були засновані посади старшого судового експерта-патолога і судового експерта у галузі комп'ютерних досліджень: у 2004 р були виділені кошти для закупівлі відеотехніки, обладнання та витратних матеріалів для судово-медичних досліджень. Крім того, передбачалися витрати на навчання співробітників судово-експертного підрозділу. На витрати по залученню експертів на тимчасовій основі була запланована сума у розмірі 1 121 160 євро.

Оперативний відділ Суду (Operations Unit) у 2004 р. здійснював функції управління судово-експертною діяльністю, зокрема, судово-експертну підтримку і консультування слідчих команд під час польових операцій і судово-експертне дослідження матеріалів, що мають відношення до проведених розслідувань. Відділ розробляє систему цілей і стратегічних підходів у галузі судових експертиз, яких потребує Суд. Ним встановлені необхідні зв'язки із судовими експертами, що входять у різні неурядові організації, а також із індивідуальними експертами і судово-експертними агентствами, ініційовано розвиток керівних принципів, процедур і методологій у галузі експертизи, придбані необхідне обладнання і література.

У 2005 році була заснована посада штатного співробітника у галузі судової експертизи комп'ютерних технологій (Forensic ICT Officer). Бюджет, що виділяється на потреби судових експертиз по конкретній справі, визначається виходячи із кількості осіб, визнаних Судом потерпілими. Встановлено три шкали фінансування: мала (10-20 потерпілих), середня (50-100 потерпілих) і велика (150-200 потерпілих).

Для малої шкали встановлюється мінімальний бюджет 84,794 євро із власних коштів Суду і максимальний – 699 340 євро – із зовнішніх джерел фінансування; для середньої –184 027 євро із власних коштів Суду і максимальний – 1 025 896 євро; для великої шкали – 336 442 євро із власних коштів Суду і максимальний – 2 133 200 євро із зовнішніх джерел [13].

18 грудня 2020 р. відбулося чергове установче зібрання членів Науково-консультативної ради при Офісі Прокурора МКС (Scientific Advisory Board of the Office of the Prosecutor). До складу Ради увійшли по одному представнику від Міжнародної академії судової медицини, Міжнародної асоціації судово-експертних наук, Інтерполу, Міжнародного судово-експертного стратегічного альянсу, Всесвітньої асоціації медичного права, Південно-Африканська регіональна судово-експертна мережа, Нової Середземноморської академії судово-експертних наук, Індо-Тихоокеанської асоціації права, медицини і науки, Австралійсько-Новозеландського судово-експертного товариства, Іберо-Американської мережі судово-медичних і судово-експертних установ, Європейської ради із судової медицини, Іберо-Американської академії криміналістики і судової експертизи, Європейської мережі судово-

експертних установ, Європейського центру по боротьбі із кіберзлочинністю Європолу.

Головою Ради обрано відому португальську судового медика, професорку Дуарте Нуно Вієйра [3].

Метою діяльності Науково-консультативної ради є підвищення якості доказів, які використовуються при розслідуванні та судовому розгляді кримінальних справ МКС, в тому числі якості оглядів місць подій. Передбачалося, що засідання Ради проводитимуться один раз на рік. На першій нараді Ради були розглянуті Стандартні операційні процедури, пов'язані із дослідженням кісткових останків людей, судово-медичного розтину трупів, експертними клінічними дослідженнями, експертними дослідженнями цифрових доказів, оглядом місця події.

Експерти, які є співробітниками апарату Суду, в даний час організаційно входять у склад Управління розслідувань (поряд із аналітичною секцією, підрозділом польових співробітників, відділу у справах жертв і трьома слідчими командами).

Слід зазначити, що Міжнародний кримінальний суд до складу судових експертів включає не тільки осіб, що володіють спеціальними (крім юридичних) знаннями, але і правників, політологів та кримінологів. Здається, що специфіка діяльності Суду виправдовує таке широке тлумачення статусу судового експерта, так як МКС доводиться стикатися з вкрай різноманітними місцевими і національними особливостями і враховувати у своїх рішеннях інформацію про причини вчинення злочинів, переслідуваних за нормами міжнародного кримінального права.

Висновки

Міжнародні судові установи можуть виробляти стандарти судово-експертного забезпечення правосуддя. Практика МКС як в кримінальному процесуальному, так і криміналістичному аспекті виступає міжнародним стандартом криміналістичного забезпечення збирання та документування доказів органами досудового розслідування та наданими судово-експертними установами. Такі органи зобов'язані дотримуватися практики МКС у кримінальному процесуальному аспекті, та повинні враховувати його криміналістичні рекомендації.

Таким чином, експертизи, проведені при підготовці і проведенні судових розглядів у МКС, дозволяють удосконалити ряд існуючих методик судово-експертних досліджень. Крім того, багато нових експертних методик пройшли апробацію в «польових» умовах. Це стосується головним чином комп'ютерно-технічних, судово-медичних, балістичних та вибухо-технічних експертиз. Досвід судово-експертного забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду може стати в нагоді як при розслідуванні інших справ, так і в практиці національного кримінального судочинства на сучасному етапі розвитку нашої країни, особливо в умовах повномасштабного вторгнення.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI / Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9–10, 11–12, 13. Ст. 88. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text.

2. Злочини, вчинені в період повномасштабного вторгнення в Україну. Офіс Генерального прокурора України. URL: https://www.gp.gov.ua/

3. The Scientific Advisory Board of the Office of the Prosecutor holds 7th annual meeting URL: https://www.icccpi.int/Pages/item.aspx?name=pr1557.

4. Римський статут міжнародного кримінального суду від 17.06.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text.

5. Угода про привілеї та імунітети Міжнародного кримінального суду від 10.09.2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f62#Text.

6. Cryer R., Friman H., Robinson D., Wilmshurst E An Introduction to International Criminal Law and Procedure. 2nd ed. Cambridge Press, 2010. 618 p.

7. Regulations of the Office of the Prosecutor. Official documents of the ICC: ICC-BD/05-01-09, 23 April 2009.

8. Regulations of the Court, 26 May 2004. ICC-BD/01-01-04. URL: http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/B920AD62-DF49-4010-8907-

E0D8CC61EBA4/277527/Regulations_of_the_Court_170604EN.pdf.

9. List of Experts before the ICC as of 26 June 2024. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-06/26.06.2024-List-of-Experts-before-the-ICC.pdf.

10. Experts. URL: https://www.icc-cpi.int/getinvolved/Pages/experts.aspx.

11. Situation in the Democratic Republic of Congo. Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo: Case No: ICC-01/04-01/06. Decision on the Final System of Disclosure and the Establishment of a Timetable, 15 May 2006. URL: http://icccpi.int/iccdocs/doc/doc192080.pdf.

12. Schauer E., Elbert T. Chapter 14 The Psychological Impact of Child Soldiering. URL: https://www.usip.org/sites/default/files/missingpeace/The%20psychological%20impact%20of%20child%20soldiering%20-%20Schauer.pdf.

13. Proposed Programme Budget for 2006 of the International Criminal Court. International Criminal Court. Assembly of States Parties. Fourth session. The Hague, 28 November to 3 December 2005. ICCASP/4/5. URL: www.iccnow.org/documents/Budget200613June05en.pdf.

Yurchyshyn V.D.

FORENSIC EXPERTISE SUPPORT FOR THE ACTIVITIES OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT: INDIVIDUAL ASPECTS OF LEGAL REGULATION.

The article examines individual aspects of forensic expertise support for the activities of the International Criminal Court. It is noted that the Rome Statute, as the main document in the activities of the International Criminal Court, regulates the issue of its forensic expertise support. Experts, along with defense attorneys, witnesses and other persons whose presence at the location of the ICC is mandatory, are provided with such a status that is necessary for the proper functioning of the Court in accordance with the Agreement on the Privileges and Immunities of the Court. The article indicates that, as a general rule, forensic expertise is provided at the request of the Court by the bodies of the requested state in accordance with domestic procedural legislation and in the presence of a representative of the Office of the Prosecutor, if this is indicated in the request. The request for forensic expertise is transmitted in writing to the requested state.

It is concluded that the examinations conducted during the preparation and conduct of trials at the ICC allow for the improvement of a number of existing methods of forensic research. In addition, many new expert methods have been tested in «field» conditions. This mainly concerns computer-technical, forensic, ballistic and explosive-technical examinations. The experience of forensic support for the activities of the International Criminal Court can be useful both in the investigation of other cases and in the practice of national criminal proceedings at the current stage of development of our country, especially in conditions of full-scale invasion.

Keywords: International Criminal Court, Office of the Prosecutor, Rome Statute of the International Criminal Court, forensic expert, evidence.